

Redacția și Administrația :

Cernăuți

strada Treimeii Nr. 14,
unde sînt a se trimite tot
felul de scrisori, cereri și
bani.

Epistole nefrancate nu s'c
primesc.

LUPTA

Prețul de abonament :

Un an 2.— cor.

Jumătate de an 1.— „

Un număr 14 bani

Apare :

în întia Duminică a fie-
cărei luni.

Organul partidului social-democrat din Bucovina.

„Muncitorii din toate țările uniți-vă!”

Dătorințele noastre.

Frate muncitor!

De ești membru al partidului muncitorilor știi, cel puțin în general, ce voim. Totuși te vei fi întrebat : Lucrat-am oare așa cum se cere unui membru al partidului. Făcut-am oare totul pentru mărirea partidului, a organizației, pentru răspunderea ideii de solidaritate a tuturor muncitorilor? Luptat-am din toate puterile, în mijlocul organizației mele pentru scurtarea zilei de muncă, pentru îmbunătățirea salariului și pentru ridicarea stării mizerabile a muncitorului la ună mai demnă de numele de om cel purtăm?

Iubite frate, dacă poți răspunde cu un da puternic la aceste întrebări, atunci ți-ai făcut datoria. Atuncea n'ai lucrat numai pentru îmbunătățirea soartei tale și a tovarășilor tăi de muncă, ci ai luptat și pentru un viitor mai bun, ce'l vei lăsa ca moștenire,—singura ce poți lăsa—urmașilor tăi, ai luptat și pentru ridicarea la o stare mai omenoasă a muncitorilor ce trăesc, în cea mai afîrnătoare robie. Și cînd aurora adevăratei omeniri se va ivi, urmașii tăi, nu vor uita pe acei cari au luptat pentru dobîndirea stării de cari se bucură.

Dar tu, frate muncitor, care nu faci încă parte din partidul muncitorilor, te vei întreba : Ce voim? Voim să te cîștigăm, să ți arătăm calea organizației în lupta pentru traiul tău, și să te educăm ca să poți fi un luptător valoros pentru cauza muncitorilor.

Poate vei răspunde : Da, sunt oare luptele o trebuință? n'au oare muncitorii totul ce doresc? E doară contra cuvîntei și a ordinii cînd muncitorii nu se mulțumesc cu aceia-ce stăpînii le dau prin îngrijirea lor părințească.

Iubite frate, cît de amar te înșeli! În școală ni se spune, în adevăr, că de la începutul lumii au fost stăpîni și servi și deci va rămîne așa pentru tot-d'una. Aceasta ar fi ordinea firească, stabilită de D-zeu. Această ordine nu e însă de loc dumezească, ci e iscodită de oameni prin înșelăciune și șiretenii, contra oamenilor cari au fost destul de proști și prea buni de a primi pe spetele lor numai greutatea muncii. Și această stare s'a întărit și a devenit obicei în decurs

de mii de ani, așa că stăpînii privesc azi nedreptatea lor ca un drept bine cîștigat și masele de muncitorii se uită cu mulțumire la cei ce storc puterea muncitorului. Muncitorii sînt nevoiți să muncească zi și noapte, de nu vor să cadă în mizeria cea mai neagră; trebuie să sufere batjocurile cele mai neomenoasă; sînt nevoiți să ia asupra lor toate primejdiile muncii, și totuși nu se pot bucura de viața lor. Dacă sînt în stare să cîștige atîta cît le trebuie pentru mîncare, haine, locuință pentru sine și ai lor atunci fac încă parte din pătura muncitorilor mai bine puși, de oare-ce majoritatea (partea cea mai mare) tovarășilor lor de suferință nu sînt în stare să ți cîștige nici aceste trebuinți.

Aceste stări de lucruri, cari n'au nimic dumnezeesc în sine, trebuie schimbate, îmbunătățite înlăturate. Și cine altul de cît muncitorul e chemat să facă toate acestea? Capitalistul, antreprenorul, stăpînul au interes ca sistemul de exploatare (stoarcerea de folos) să nu sufere schimbări. **Muncitorii au însă nu numai dreptul ci și datoria să lupte pentru o soartă mai bună**, nu numai pentru a scutura puțin jugul robiei ci pentru al arunca pentru tot-d'una de pe gîtul lor. Deci lupta e o necesitate.

Pentru a putea lupta, au nevoie muncitorii de organizații (societăți de întovărășire) în care tovarășii să se ajute și să se întărească unul pe altul în toate împrejurările. **Astfel de organizații sînt organizațiile pe bresle cari toate la un loc împreună cu organizațiile politice formează partidul muncitorilor.** Membrii organizațiilor pe bresle au datoria să răspîndească ideea de solidaritate, adecă ideea de un **unul pentru toți, toți pentru unul!**

Frate muncitor, dacă nu faci parte încă din partidul muncitorilor, nu întîrzia nici un moment de a te uni cu frații tăi uniți în organizații. Nu sta de o parte ci pune-te în fruntea coloanei de luptă, devină unul dintre cei mai buni.

Da, dacă vei spune; degeaba nu se poate face nimic! Dacă chiar a-și ajuta și eu, tot sînt încă c mulțime de muncitorii din breasla mea cari stau încă departe și începutul e zadarnic. Tot nu vom înainta, vom sta pe loc. Sau poate faci parte dintre acei ce își spun : Lasă alții să lupte, să muncească și de vor

ciștiga ceva imi va folosi și mie fără să lupt și eu! sau: eu n'am grijă, slava domnului, vadă-și flecare de treaba sa. Spre onoarea (cinstea) ta presupun că nu faci parte din șirul acelor, cari se retrag din luptă, cu astfel de — motive. Căci astfel de oameni cărora le lipsește orice simțemint de solidaritate, cari sînt chiar gata să trădeze pe frații lor luptători — astfel de oameni sînt creaturele cele mai mizerabile. Că nu se poate face nimic, să n'ai teamă, e de ajuns să te uiți la frații de muncă cari au bresle numai întru cînta întărite, și vei vedea cu cît și-au îmbunătățit în scurt timp soarta lor.

Însă nimic nu se face de la sine, și tu singur ești oare în stare să-ți îmbunătățești soarta? Nu! Numai prin organizații e cu putință de a îmbunătăți condițiunile de muncă și salariu (plată) și pe cît organizația pe breaslă va fi mai bună, mai puternică, cu atîta și condițiunile de muncă și salariu în acea breaslă vor fi mai priincioase muncitorilor.

Că antreprenorii (stăpînii) din bunătatea lor, ne vor îmbunătăți starea, e un ceva cu totul de neînchipuit. Că unul muncitorul nu poate face nimic contra (împotriva) antreprenorului, nu e de negat. Că starea muncitorilor tuturor breslelor trebuie îmbunătățită, nu cred ca să se găsească vre-un muncitor care să zică ba.

Aceste sînt fapte cari sînt mai presus de orice îndoială. Ele ne arată că muncitorimea trebuie să lupte neîntrerupt pentru a-și cîștiga un traiu omenos pe pămînt. Ele mai arată că muncitorimea are nevoie de organizații puternice, pentru a putea lupta cu bun succes (izbîndă).

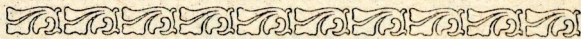
Frate muncitor! Dacă pînă acuma nu s'a putut face nimic, sau aproape nimic, în această privință,

vina e a ta. Tu și vecinul tău și vecinul acestuia: Toți, cari v'ați ținut departe de organizațiile voastre breslașe, toți cari n'ați avut nici odată o oră (un ceas) și un ban de prisos pentru mișcare, toți cărora nu le vine un ziar (gazetă) al muncitorilor în casă, și cari nu știu nici odată drumul întrunirilor partidului muncitorilor. Da, vina e a voastră!

Dar și tu, frate muncitor, care faci parte din partid, nu ești, cu totul fără vină. În adevăr ți-ai dat obolul tău organizației tale, dar de ce nu te miști mai mult pentru mărirea organizației tale atunci cînd vii în atingere personală cu frații tăi de muncă?

Cu jertfe chiar trebuie să vă faceți datoria! Căci numai o organizație puternică, răspîdită, care să aibă în sinul său majoritatea muncitorilor, ne poate duce la ținta noastră.

Deci, sus muncitorii din Bucovina! Stringeți-vă rîndurile! Cine nu e încă membru din organizația sa de breaslă să devie cît de curînd și să împlinească astfel un gol simțitor. Mica-i jertfă de bani și timp va aduce apoi roade însutite!
Un muncitor conștient.

Sub biciul grevei generale.

Dușmanii votului egal s'au tras în mare parte pe samă; drept, nu din bună voie ci mai mult de frica grevei generale anunșată de partidul social-democrat.

Comisiunea parlamentului din Viena, care avea să se ocupe cu desbaterea reformei de alegere a gătit în fine o parte din legea cea nouă, punînd la cale numărul deputaților, care pe viitor vor avea să fie aleși de fiecare țară și de fiecare nație a împărăției.

Lupta de clasă.

II.

(urmare și fine.)

În numărul de urmă al „Luptei“ am aflat noi, că sînt două clase de oameni pe pămînt; clasa stăpînitoare sau capitalistă, care ține în stăpînirea sa capitalul (banii) și averile pămîntului și clasa muncitoare, care nu poșede alta decît brațele sau mintea, cu care muncește.

Să vedem acuma, ce iese din pornirele și stăruințele acestor două clase.

Din aceste două clase e alcătuită societatea de azi, clase, cari au interese cu totul opuse și vrăjmașe: Una ține sub genunchiul său grumazul celeilalte, care vrea cu orice preț să se dezrobească. Aceste interese deosebite, cari sînt apărate cu înverșunare și de o clasă și de alta, dau naștere la ciocniri și lupte, la lupta de clasă dintre ele.

De această luptă nu e vinovat în parte nimeni căci stăpînul fie el cît de bun la inimă trebuie să jăfuească munca lucrătorului, căci altfel n-ar mai fi stăpîn; muncitorul trebuie să lupte în contra acestei jăfuiri și pentru desființarea ei, căci altfel va rămînea întodeauna rob.

Vina de sigur nu este a fiecărui stăpîn (patron) în parte, vina este a tuturor și în de obște vina este a alcătuirii sociale, alcătuire bazată (întemeiată) pe concurență. Pentru a avea de lucru, fiecare stăpîn (patron) caută a scobori prețurile pe marfă, scoborîrea prețului de către unul, aduce scoborîrea prețurilor de către toți și această scoborîre de preț se face pe socoteala muncitorilor, prin scoborîrea salariului.

Va să zică nu omul, ci așezămîntul este vinovat. Nu omul face așezămîntul, ci așezămîntul pe om, după cum îi convine (vine la socoteală). Astăzi dacă un lucrător ar deveni stăpîn, el ar trebui să facă ca și ceilalți stăpîni (patroni), dacă nu voește ca miine, tribunalul (judecătoria) să-l închidă atelierul. *)

Ura dar nu trebuie să fie între om și om, ci între clasă și clasă. Răspunzător personal nu trebuie să fie nimeni, pentru că, orî cîtă bunăvoință ar avea un stăpîn (patron), concurența nu'l lasă să facă concesii muncitorilor, ci din contra, sub amenințare de ruină, îl face să exploateze și să jupoaie și mai mult pe lucrător. Prin urmare, lupta muncitorilor, ura lor, trebuie să fie îndreptată contra clasei stăpînitoare în general, contra alcătuirii societății

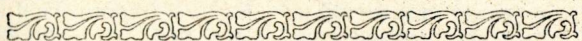
*) Iocul de meserie sau fabrica.

De două ori în decursul desbaterilor s'a ivit primejdie mare pentru sporirea reformei. Într'un rind au cerat să lucre în poțriva ei deputații italieni, ear în alt rind deputații nemți din Boemia. Amîndouă ori s'a redicat însă în ținuturile, de unde is aleși deputații aceia, între lucrătorii un vițor de urgie atit pe înfricoșător, încit s'a mai potolit poțta domnilor acestor obraznici, de a răpi dreptul poporului, ce e pe cale a se impleni. Într'un gînd sau redicat muncitorii din țările numite și într'un glas au rosit ei în demonstrațiuni și întruniri uriașe hotărîrea, a pune în mișcare greva generală; și parcă le-ar fi luat duhul domnii deputați, pîna în clipa acea atit de gureși, au amuțit îndată.

Adevărat, că reforma de alegere încă e departe de a fi deplin gata. Mai trebuie sfătuită în comisia numită împărțirea ținuturilor (cercurilor) de alegere și apoi de abia vor glăsuși toți deputații asupra legei întregi.

Dară dacă s'or întruni deputații în luna Septembrie ear în parlamentul din Viena știm noi bine, ce avem să facem, ca să le înduplicăm la lucru. Biciul grevei generale să tot poenească asupra capetelor lor.

Noi n'am depus armele și sintem gata la luptă în ori-ce timp, asta să nu o uite domnii deputați.

Duma-i moartă, trăiască duma!

Țarul rusesc, a crezut că va scapa de duma (sfatul împărăției) îndrăzneată, care a cutezat săi poruncească, ce ar trebui de făcut, ca să între earăși pacea în mult obijduită țară, dacă a năduși-o sub asistența cazacilor și a baionetilor. Nu știe el bietul, că duma nu era altă ceva decit întruparea ideei liber-

de azi, a acestei societăți în care sint stăpîni și muncitori, robi și stăpîni de robi.

E mai ușor a vedea tot răul și a-l da asupra mîinei care te lovește, căci aceasta este un lucru văzut și pipăit, dar este și nedrept și nefolositor, căci dacă totul se pune în seama stăpînilor în parte, a lui Bran sau Stan, s-ar putea crede, că dacă alții le-ar lua locul, totul s-ar îndrepta, pe cînd lucrurile se petrec cu totul altfel. De altmintrelea, poporul a înțeles foarte bine lucrul acesta cînd a spus: „schimbarea domnilor, bucuria nebunilor.“ Lupta muncitorilor dar trebuie să stea în aceea nu de a-și schimba stăpîni, dar de a se face liberi și liberi nu vor fi, pe cit timp vor mai fi stăpîni pe pămînt, pe cit timp va exista alcătuirea socială de azi, care împarte lumea în două clase: clasa stăpînitore și clasa stăpînită. Lupta trebuie îndreptată contra alcătuirii sociale de azi, care trebuie desființată.

Cu desființarea alcătuirii rele de azi se ocupă partidul muncitorilor socialdemocrați. Cine vra decit să pue mîna la luptă asta ce merge în folosul muncitorimei întregi, trebuie să între în societățile noastre pentru muncitori sau cum zicem și altfel în organizațiile de bresle, unde găsește scut în poțriva apăsării și îndrumări, cum să ajungem la o stare mai bună.

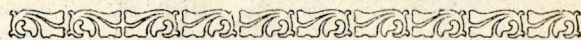
fății, care a prins rădăcină tare în popoarele din țara rusească. Și precum libertatea e nemuritoare astfel și duma zugrumată de mîna barbarului țar ear va învia; va muri și se va reînoi de atita ori, pîna va fi clădită pe temelie traică a votului universal și egal, care unicul asigurază popoarelor o dezvoltare politică și socială normală.

Sfaturile dumei erau sincere și reformele ei precum: împărțirea pămînturilor minăstirești și ale statului între țărani nevoieși; grațierea (iertarea) celor, ce au luptat în revoluție pentru dobîndirea dumei; înlăturarea pedepsei cu moartea; votul universal și egal ș. a. ar fi făcut mult bine țării rusești, dacă țarul le-ar fi primit.

El însă a alungat pe deputații aleși de popor cu puterea armatei a casă, zicînd că duma a fost prea îndrăzneată față de el atotputernicul țar.

Îngînara asta a țarului, care și-a ajuns culmea în porunca, că duma se va întruni deabia în luna Martie 1907, curînd are să scadă, de asta sintem prea siguri. Prin multe locuri ale țării rusești se arată deja semne de tot resvedite, că se pregătește un vițor strașnic:

Țărani încep a se rescola, cerînd pămînt și libertate; cătanele tremise în poțriva lor înpușcă în aer ori defel nu vor să înpuște; lucrătorii prin orașe se adună în întruniri mari și se sfătuesc, a pune în mișcare greva generală (straicul obștesc), în cuvinte scurte toți se pregătesc, a da cu asalt navală asupra tiraniei țariște. Și sint deja și semne, că îngînarea țarului să mai potolește; vine deja vestea, că țarul îi gata a lua între miștrii săi cîțiva barbați din numărul deputaților ai dumei și că duma va fi chemată la sfat nu deabia în anul 1907, ci chiar în luna Septemvru anului de față. Se vede, ca idea dumei libere e mai puternică decit voia tiranului moscăcesc. Duma-i moartă, trăiască duma!

Femeile noastre.

Foarte mulți muncitori nesocotesc rolul ce femeia îl joacă în mișcarea muncitorilor, și influența ce o are dînsa în lupta pentru îmbunătățirea stărei acestora.

Viața bărbatului e strict legată cu cea a femeii. Lupta noastră de clasă cere ca femeia să ia și dînsa parte la luptă. Bărbatul trebuie să fie înțeles de femeia sa și ajutat, căci lupta nu îndreaptă numai starea bărbatului, ci și cea a femeii.

Femeia muncitoare, care e convinsă de necesitatea luptei, jertfește cu plăcere mica parte ce soțul dă organizației din cîștigul său, căci știe foarte bine că va recăpăta întreit și împătrit ceea ce dă, prin mărirea salariului căpătat prin lupta contra capitalului pe calea organizației. Ea nu murmură cînd sacrifică (jertfește) timpul ce l'ar putea petrece în mijlocul familiei sale, intereselor mișcării muncitoare. Scurtarea timpului de muncă, care se poate căpăta numai printr'o organizație puternică, o va face să recîștige timpul pe care soțul ei l'a sacrificat pentru acest scop.

Pentru că știe toate acestea ea nu se va opune cînd bărbatul va voi să'și facă datoria. Știînd că el

luptă și pentru dînsa, și înainte de toate pentru copiii săi, pentru viitorul lor, ea îl va îmbărbăta în luptă și îi va fi nu numai o credincioasă tovarășă de viață, ci și o demnă și curajoasă tovarășă de luptă, a cărei putere nu e de desprețuit.

Cît de alt-mintrelea este cînd ea nu știe toate acestea cînd nici idee n'are la ce s' bune luptele muncitorilor organizați!

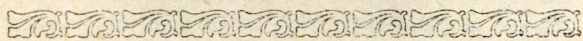
În neștiința ei de cîte ori nu reușește o astfel de femeie să împedice pe bărbatul ei de la împlinirea datoriei! Pentru sfînta liniste a casei, bărbatul rămîne departe de întruniri și organizație, și încetul cu încetul se retrage din mișcare.

E deci datoria orî-cărui bărbat, ca să pue în cunoștință pe femeia sa de tot ce se întîmplă în viața obștească, s'o lumineze asupra luptei de clase și asupra scopului și țintei mișcării muncitoare.

Nu ne trebuie pentru asta cine știe ce mare talent. Nu va trece mult și femeia va începe a se interesa singură și a se cultiva mai departe. Gazeta noastră și întrunirile noastră sînd un mijloc foarte bun pentru asta.

Să nu uităm că creșterea copiilor noștri, e în cea mai mare parte în mina mamei. Ideile educătorului, (celui ce crește copiii) modul său de a vedea și în de obește toate însușirile lui duhovnicești sînt moștenite de copil și vor avea înțiruire asupra lui încă o bună parte din viața sa. Omul nu e doară de cît un rod al împrejurărilor și a creșterii sale.

Încă o dată deci să nu mai nesocotim rolul ce femeia joacă în mișcarea muncitorilor. Mărirea și puterea organizațiilor noastre să fie măsurată cu numărul femeilor cari iau parte în ele.

Știri mărunte. Central Un...

În Bucșoia îi staționat un vachtmeister de jandarm de tot ciudat. El are toana de imblă din sat în sat și caută, ori de au toate lucrurile o pajură, altfel le confiscă. Întro zi au zărit omul acesta curios cartea cu statute a sindicatului nostru și a zis, că nu e bună, că n'are pajură; alta dată a ochit gazeta noastră „Lupta“ și eară nu i-a plăcut, că n'avea pajură și în fine a și dat de un tovarăș de ai noștri, care citea și gazeta asta fără pajură și avea și statutele fără pajură, și fiind poate ca n'a găsit și în fruntea tovarășului nostru pajură l-a opriit, dîndul în judecată la Cîmpulung. Noi atragem atenția forurilor competente asupra slujbașului acestuia ciudat; căci lui cum se vede nici nui plesnește prin minte, că poate să fie om în lume, care n'are pajură în frunte, dar totuși minte sănătoasă și ageră, ear la alții măcar că au pajură cît de mare în frunte, le suflă vîntul în cap. În ziua de 27 Iulie a. c. a avut loc în Cîmpulung în fine judecata, pusă la cale de vachtmaistrul numit în contra tovarășului Onufrei Căileanu. Judecătorul n'a putut însă afla, că acesta să fi comis o crimă, dînd gazetele și cărțile trimise lui celor, cui se cuvine și s'a mirat foarte, cum de-a venit domnul vachtmaister la idea ciudată, de a face aratare în potrivă tovarășului nostru. Și noi ne mirăm, și mai mult chiar: noi spunem verde, că un slujbaș de jandarm care se fugărește după oamenii, cari au înclinarea a citi gazete și cărți și a se cultiva, întrînd în societățile noastre recunoscute de guvern, îi un om de stricăciune pentru poporul și țara noastră. Ducă să domnul acela de unde a venit, dacă nu-i plac oamenii noștri,

ducă să pină a da poate de o țară unde toți au pajură în frunte și s'a molcomi. Pina îi domnul Schwarz însă aici la noi și de e el un slujbaș cum se cade, atunci să-și poarte de grijă de tălhari și de hoși și mai cu samă să pîndească el, ca să nu muncească în potrivă legerii copii de 12 pină la 14 ani prin ferestrele chiar și noaptea, căci pentru asta îi el plătit din banii și din munca noastră; ear nu la aceea, să facă slujbă după placul jupinului Glöckner.

Binefăcătorii ai nației noastre. Nu de mult a cumpărat comuna Volcineți moșiile patriarhului din Ierusalim, Volcineți, Dracineți, și Dimea cu o sumă de 1 milion 6 sute mii de coroane, cu scopul să fie vindute în parcele la țărani doritorii de pămînt. Cumpărarea asta a mijlocit-o mărinimosul Român domnul avocat Dr. Constantin Onciul pentru suma micuță de 48 mii de coroane și pentru o sumă de 5 mii 6 sute coroane pentru drumul la Ierusalim și înapoi. Dară nu destul cu aceasta, patriotul nostru a avut de gînd, să facă și mai mult bine poporului nostru. El era gata să poarte grijă de împărțirea moșiilor între țărani cumpărători de pămînt și s'a fost focmit cu 3 la sută pentru treaba asta, ce i-ar fi adus mai o sumușoară de aproape 60 mii coroane ca venit. Vedem deci că domnul acesta are o inimă largă și un simțimînt tare adînc pentru țărani romîni nevoieși, dar și o punguță și mai largă și mai adîncă — să nu-i fie de deochiu. Geșitul acesta din urmă nu i-a reușit însă vrednicului pui a semînției Onciul lucrînd comitetul țării în potrivă acesteia stoaereri a țărănime, hotărînd că comitetul el însuși va purta grija de parcelarea pămînturilor. Ear voi reprezentanți ai inteligenții romîne taceți — mai bine zis — presa voastră tace, fiind mai toată în mina Onciulenilor. Aferim de voi luptători pentru onoarea și mărirea nației noastre! Și voi țărani obișduiți, cît veți mai rebda bațjocura asta asupra nevoilor voastre?!

Greva muncitorilor de cîmp în Satul mare. În 16 Iulie a. c. sau pus muncitorii țărani din Satul-mare, cari lucră în așa numită „Secară“ lingă Rădăuți în grevă, cerînd pe o falce 24 coroane plată (pină acuma 16 coroane). Domnul Narrgang adunînd jandarmi, a crezut poate, că oamenii vor lucra de frica lor degeaba, s'a înșălat însă. În zădar a cercat d-l vachtmaister să desbîne muncitorii înfrății strigînd, că cine vra să lucre pe plata veche, să remîie, cine nu să se ducă; oamenii într'un glas au respuns: noi toți vrem să lucrăm, dar numai cu 24 coroane falcea. În fine au și căpătat plata cerută. Cum se vede s'au încumînșit oamenii noștrii și nu mai vrau, să-și vîndă munca lor pe un salariu prea mic. Bine ar face ei însă, să se ție cu toți — nu numai cițiva — de societatea noastră în Rădăuți și se citească regulat „Lupta“, învătînd astfel cum se fac grevele de regulă, căci o grevă (straic) pripită și nesocotită ușor poate aduce în loc de folos daună.

Editor și redactor responsabil: George Grigorovici.

Catră toți amicii noștri.

Căutați de găsiți cititori noi pentru „Lupta“, cari să-o procure. — Toate nemulțumirile și plîngerile voastre trebuiesc aduse la cunoștința „Luptei“!